

تەبىئەت

(ياسى 1 ـ بەتتە)

قوغام ورنىقتىلىمىمەن تىمىز بايلانستىرۋ- دى بوساڭسىتپاۋ، اۋىل - قىستاقتى گۈل- دەندىرۋ ستراتىگىياسىن ۇزدىكىسىز ىلگىە- رىلەتۋدى بوساڭسىتپاۋ، اۋىل - قىستاق نەگىزگى ساتى پارتيبا قۇرىلىسنى كۇش سالانئىعايتۇدى بوساڭسىتپاۋ دەيتىىن 3 ۇلكەن جاققا ناقىتلاپ وتىر .

قۇمىل قالاسى ۋاكىلدەر ۇيىرمەسىە- نىڭ تالقىسىندا ۋاكىلدەر دە “شارالاردىڭ ناقتى بولۇىن” جانە “تياناقتاندىرۋدى يىگەرۋدى” ارنايى اۋىزعا ىلدى. “يۇل ەكەۋى ۇىر - بىرىمەن تىمىز بايلانستى” . قۇمىل قالالىق دامۇ جانە رەفورما كومىيە- تەتى پارتيبا باسشىلىق گىرۇپپياسىنىڭ شۇجىي، ورنىباسار مەڭگەرلەۋشى، ۋاكىل يىبراھىم كىچىك بۇكىل شىنجياڭنىڭ دامۇ قىزمەتتىنە ساياتىن سىتىەر قالايىدا سان الاۋان، كۇردەلى بولادى، دەسە دە “ناقتى” بولۇ جانىغا كۇش سالغاندا، قىز- مەتتىن قالايىدا ناتىجە شىعارۇعا بولادى دەپ قارادى.

“قۇمىلدىڭ ەنەرگىيا، بايلىق قورى مول، جاسىل دامۇ، ەسوز جوق، نەگىز- گى باعىت بولۇ كەرەك. قىين دەسەڭ قىين، قىين، قىين مەمس دەسەڭ قىين مەمس، باستىسى، شارالاردىڭ ناقتى بولعان - بولماعاندىمىنا، قۇمىلدىڭ ەس جۇزىندى- گىنىە ۇيلەسكەن - ۇيلەسپەكەندىگىنىە، ناقتى، ەگجەيى - نەگجەيىلى تياناقتانغان - تيىاناقتانباغاندىمىنعا قاراۋ كىرەك” . يىبراھىم كىچىكنىڭ تانىستىرۇنىشا، قۇمىل قازىر جاڭا ەنەرگىيانى دامۇتىدىڭ كومەسە- كى كۇشىن تولقى اشىپ، جاسىل، تومەن كومىرتەكتى جابىدىق جاساۋ جۇيەسىن ورناتىپ، ەداستۇرلى كاسىپ سالارلارنىڭ تومەن كومىرتەكتى، ەكولوگىيالىق باعىتتا جاتقارۇىن جانە ەنەرگىيا كاسىپ سالاسە- نىڭ جوعارى ۇنىمىدى، زەرەدەلى، جاسىل دامۇىن ىلگەرلەتىپ، قۇمىلدىڭ جاسىل دامۇنىنىڭ جاڭا جولىن قاراستىرۋ- دا ەكەن.

”ەڭ باستىسى، بۇقارا ناقتى تىمى- دىلىككە يە بولۇ كەرەك” . ساۋاننان

بولاشاق كوركەم، سەنىم مىعم

نىڭ مەيىرىنە العىسى ايتۇدىڭ، پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۇدىڭ، پارتياعا ىلەسۇد ىڭ خالىتقىق كۇشى ۇيىستى .

تاسىعان كۇش - قايرات ناقتى قىز- مەتتى جوسپارلاۋ، ىلگەرلەتۇ جانىغان دا كورنىسى بەردى. قازىرگە دەيىن قۇمىل قالاسى كەلەر جىلى تۇراقتى مۇلىككە قارجى قوسۇ نىسانىنان جىيىنى 572سىن جوسپارلاپ وتىر، وعان قوسلاتىن جالىي قارجى 380 مىللىيارد يۇاننان اسادى؛ سو- نىمەن قاتار 300دەن استام ەتۇيىندى نىسان بەلگىلەپ، كەلەر جىلى 2- ايدا ال- دىڭغى مەرزىيدىنە قىزمەتتەردى ورنىد- داپ، 3- ايدا قۇرىلىس باستاۋ مولشەرىن %80تىسەن اسىرۇعا شىنايى كەپىلدىك ەتپەك. ”يۇل ۇيدە كۈتىپ وتىرساڭ كەلە سالاتىن ناتىجە مەمس، بۇل ۇشىن مىعم قايراتقا كىلەپ، تىڭغىلىقتى جۇمىس سىتەۋ قاچەت” . يىبراھىم كىچىك بىلاي دەپ قارادى؛ وتكەن 5 جىلدىعى كور- نەكتى ناتىجەلەر شەگە قاغۇ رۇخىن ساۋلەلەندىرە وتىىرىپ سىتەسۇمەن كەلدى؛ الداى 5 جىلدا “تىڭغان باسە- تايتىن” كوڭىل كۇيدى، “ارنىداي ۇمتە- لانتىن” بەيىنى، “مەتىجان تاپسىراتىن” كۇيدى ەرادىيىم ساقتاپ، ەكىپىندە العا ىل- گەرلەپ، جاڭا سەرىپىنەن سىتەپ، جاڭا يىيك جاراتۇ كەرەك.

تۇرمىسى شالقىپ، كۇش - قايرات تاسىدى
”نىسانا يقىن اتالغان سولڭ، ەيىز دە سىكە نىتالى بولامىز. وتكەن 5 جىلدا تۇرمىسى كۇنىنەن - كۇنگە جاتقارىپ، بارىغان سايىن شالقىدى، ەس تىندىرىپ، ناتىجە شىعاراتىن قايرات تاسىپ تۇر”، - دەيدى جى خۇڭتاۋ.

حوتاندا بىلەگى ۇزىلگەن ۇل بالانى قۇتقارۇ - مەدەۋدى باستان كە- شىرگەن ۋاكىل اركىىن ەراجاپ شىنجياڭنىڭ بايتاق دالانسىنداى قۇاتتى وڭ ەنەرگىياعا قابىعات ەسۇيىندى. “مەدىتسىينالىق قۇتقارۇ بويىنىشا ۇىر رەتكى كۇش جالعاۋ بولغانىمەن، ول بۇكىل قوعامنىڭ ەراجاعىنداى قۇاتتى، ارىندى، بىرىككەن كۇشى كورىسەتتى. كوپىشلىكنىڭ خالىقتى وزەك مەۋدەن اينىد- ماي، بار ىقالاس - پەيىلەن ەوز قىزمەتىن ويداعىداي سىتەۋى، ەز ۇلت بۇقاراسنا قىزمەت مەۋى بولماسا، ۇل بالانىڭ ۇزىل- گەن بىلەگىنىڭ قايتا جالعاۋى دا بولماس ەدى” . اركىن ەراجاپ سۇيەك ۇبولمىنىڭ شىپاكەرى، ول بىلاي دەپ قارادى؛ پارتيبا- نىڭ خالىققا تىپىمدىلىك جاساۋ ساياساتى اناعۇرلىم كوپ بۇقارانىڭ اۋرۇ كورىسەتە الاۋىنا، اۋرۇىن جاقسى مەدەتە الاۋىنا مۇمە- كىندىك جاسادى، الداى كۇندەر اناعۇر- لم ۇلكەن ۇمت سىيلاپ وتىر، كوپىشە- لىك پارتياعا ىلەسسەك، تۇرمىسىمىز، ەسوز جوق، كۇنىنەن - كۇنگە جاقىارادى دەپ كامىل سەنىدەدى، وسىلايشا پارتيبا-

شىنايى كەپىلدىك ەتەمىز .
”پارتيبا قۇرىلتايى بايانداماسىندا ەتورت تانىمىدى‘ كۇشەيتۇدى، ەتورت سەنىمدى‘ بەكەمدەۋدى، ەككىنى قورعاۋدى‘ ورنىداۋدى ساياسى قۇرد- لىستىنىڭ ەتۇبىرلى ماسەلەسى ەتىىپ، ساياسى تۇجىرىمىداۋ قابىلەتىن، ساياسى ەتۇسىنۇ قابىلەتىن، ساياسى اىقارۇ قابىلە- تىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتقۇ ورتاعا قويىل- دى. بۇل بىزدەن پارتيبا ورتالىق كومىتە- تىنىڭ ەتۇرلى شەشىمدەرىن، ورنالاسە- تىرۋلارىن، اسىرەسە، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۇ جالىي جوباسىن داپەكتىلەندىرگەندە قاز - قال-

پىنىدا بولۇعا، وزگەرتپەۋگە تاباندى بولپ، ەس جۇزىندىكپەن ۇشتاستىرىپ، تيىاناقتاندىرۇدى جاسامپازدىقپەن مىقتى يىگەرۋدى تالاپ ەتەدى” . شونجى اۋدان- دىق پارتكومىنىڭ شۇجىيى، ۋاكىل لىۋ شياۋگاڭ بىلاي دەدى: “ 13 - بەسە- جىلدىقتىڭ” سونڭىدا شونجى اۋداننىڭ كۈ- لەمدەنگەن ەنەرگاسىنىڭ جالىي ۇنىم قۇنى 10 مىللىيارد 695 مىللىيون يۇانعا جەتىپ، 100 مىللىيون يۇاننان اساتىن 144 نىسانعا قول قويىلدى، ۇىر توپ ايكىلى كاسپورىن شونجىعا برگە تەۋىپ، اۋدان ەكونومىكاسىنىڭ دامۇىنا قۇاتتى قوزعاۋ- شى كۇش ۇستەدى. بۇدان بىلاي اىزال بايلىققا ۇزدىكىسىز سۇيەنىپ، ەرى كاسە- پورنىدارمەن، ەرى ئوپىتارمەن كاسىپ سالاسىن دامىتۇ، اۋىل - قىستاقتى گۈل- دەندىرۇ، تۇتاس وڭىرلىك ساياحات- سىياقتى جاقىارداعى سەلبەستىكتى، اۋىس - مەكەن - جايىمىز: ۇرمىجى

نازاردى اۋتۇندىمىالى رايۇندىق 10 - رەتكى پارتيبا قۇرىلتايىنا شوعىرلاندىرىق ارناۋلى بەت

(ياسى 1 - بەتتە)

بۇگىنگى كۇندە نان كاسىپ سالا- سىنىڭ دامۇنىىڭ بىرىتىندەپ جەدەل دامۇ- ارناسىنا تۇسۇنە ساي، نان كاسىپ سالا- سىنىڭ كولەمى كىشىكەندەن ۇلعايدى، بۇرىنغى كۇشە بويىنداى ۇساق تونار- لار دا وزىندىك ەرەكشەلىككە يە نان كاسىپ سالاسى باقىشاسنا اينالدى. نان دا جالاڭ ەداستۇرلى تاعامنان ەنەركا- سىپ، ساياحات، مادەنىيەن ۇشتاسىپ، كوپ نەگىزدى دامىعان ەرەكشە اىزال كاسىپ سالاسىنا اينالدى. قازىر تۇتاس رايونىمىزدا نان كاسىپ سالاسىنىڭ دامەۋى 1” - كاسىپپەن ۇشتاسۇدى، 2 - كاسىپپىتى تيىاناق ەتۇدى، 3 - كاسىپپەن سەرىكتەس بولۇدى” بىرىتىندەپ جۇ- زەگە اسىرىپ، اۋىل شارۋاشلىق قۇرىلدى- مەن رەتتەۋدى جەبەۋ، اۋىل شارۋاشلىق قوسىمىشا ونىمىدەرىن مانەرلەۋدى، ساتۇدى جەنەكتەسۇ سىياقتى جاقىاردا بەل- سەندى رول اىقاردى.

بۇگىنگى تاڭدا ”توعىسۇ” الا كەلگەن تىپىمدىلىكتىڭ ارقاسىندا نان كاسىپ سالاسى بۇقارانىڭ كىرىسىن ارتە- تىرىپ، اۋقاتتانۇىنا جەنەكشىلىك ەتۇ جانىندا بەلسەندى رول اىقاردى، بۇقا- رانىڭ ۇندىرىس، تۇرمىسى شارىت - جاعدايىن جاقىسارتۇمەن بىرگە، كاسىپ سالاسىنىڭ ۇزاق ۇاقت دامۇىنا دا بەرىك نەگىز قالادى.

”قازىر كاسپورىنمىز كۇنىىنە

شىنجياڭنىڭ خالىقتىڭ تاماشا تۇرمىسقا تالىپ-

نىسىن كۇرەس نىساناسى ەتىپ، ەكو- نوميكالىق، قوعامدىق دامۇدى ىلگەرد- ىلەتۇ مەن خالىق تۇرمىسىن جاقىسارتۇدا بۇرىن بولماعان تابىستارعا قول جەتە- كىزدى. الايدا تايماۋ ۇىر مەزگىلدە امەرىكاداعى، بانىستاعى كەيىىر ەلدەر- دەگى جۇڭگوعا قارىسى كۇشتەر شىنجياڭ- داعى ەز ۇلت خالىقنىڭ تاماشا تۇرمىسى كەشىرىپ جاتقان شىندىمىمەن ساناسە- پاي، ەشقانداي تيىاناقسىز، ەشقانداي قىسىنسىز، ەشقانداي نەگىسىز تۇردە شىنجياڭنىڭ ”اتىىنا داق سالىدى”، شىنجياڭدى ”تۇرپايالاندىرىپ كورىسەتە- تى”، بۇنى ۇىز قاتاڭ جازىرامىز جانە باتىل قارىسى تۇرامىز! ەشقانداي كۇش شىنجياڭداعى ەز ۇلت بۇقاراسىنىڭ تا- ماشا تۇرمىسقا تالىپنۇ ۇقىمىنعا بوگەت بولا المايدى، شىنجياڭنىڭ گۇلدەنىىپ دامۇىن بۇلدىرۇگە ۇرىنغان ەرقانداي قاسكۇنەمدىك پەن ارەكەت مۇلدە سىكە اسپايدى، شىنجياڭنىڭ بولاشاعى، ەسوز جوق، اناعۇرلىم كوركەم بولادى!

سى لىۋ شاۋبىن مىىنانى ۇىىلدىردى: سونجى جىلدارى شەكارا سىرىتىنداى جۇڭگوعا قارىسى كۇشتەر ساياسى ماقسات- پەن شىنجياڭنىڭ گۇلدەنگەن، ورنىقتى بولعان شىندىمىمەن ساناسىپاي، شىنجياڭدى بۇرمالاپ، كۇيە جاعىپ، جۇڭگونىڭ دامۇىنا، العا باسۇىنا بوگەت بولۇعا ۇرىندى. شىنجياڭعا ساياتىن ماسە- لە ۇلت، ەدىن، ادامدىق ۇقق ماسەلەسى مەمس، قايتا زورلىقتى كۇش لاڭكەستىكە كە قارىسى تۇرۇ، بولشەكتەسۇشلىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارىلىققا قارىسى تۇرۇ ما- سەلەسى. جۇڭگو ۇكەمەتى مەن جۇڭگو خالىق مەملەكەتىنىڭ يەلىك ۇقىمەن، حاۋىپ- سىزدىگىن جانە دامۇ مۇددەسىن قورعاۋ بەكەمىنەن بۇلجىمايدى، ۇىىز سىرتقى كۇشتەردىڭ شىنجياڭدى بىلىقتىرۇىنا استە تۈزە المايمىز، جۇڭگونى بولشەكتەسۇنە، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇنىنىڭ

تارىخى ۇردىسىنە بوگەت بولۇىنا ەتپتى دە جول بەرمەيمىز. يىىل جۇڭگو مەن تۇركيانىڭ دىپلوماتىيالىق قارىم - قاتنىاس ورناتقاندىمىنىڭ 50 جىلدىعى، تۇركىياداعى كوپتەگەن دوستار جۇڭگونىڭ شىنجياڭ- نىڭ دامۇىنا كوڭىل بولەدى، كوپتەگەن ادامدار شىنجياڭدا ساپاردا بولغان، بەينە

50 مىڭنان استام نان ۇندىردىپ، جىلدىق ۇنىم قۇنى 50 مىللىيون يۇانعا تايادى”. شىنجياڭ ەلنۇر اۋىل شارۋاشلىغى علمىس - تەخنىكا اشۇ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ الفا باىستىعى ادىلجان نىياز بىلاي دەدى: كاسپىو- رىن ”كاسپورىن + سەلبەستىك كوو- پەراتيۋى + شارۋا وتباسى” سىندى دامۇ ۇلگىسىن ورناتۇ ارقىلى جاسىل، وىرگانىكالى استىق بازاسى قۇرىلىسىن اىقارىپ، ەز جىلى تاپسىرىس بەرۇ جولىمەن 6000 تونىنادان استام جاسىل، وىرگانىكالى ۇيىداي ساتىپ الپ، 2600دەن استام شارۋا وتباسىن تىكەلەي يىگىلىككە كەنەلتتى.

كاسىپ سالاسىنىڭ اقاۋسىز دامەۋى اناعۇرلىم كۇشتى يقىال جاساۋ، جەنەكتەسۇ قۇاتىن الا كەلدى. ساناققا قارا- عاندا، قازىر تۇتاس رايونىمىزدا نان كاسىپ سالاسى 130 مىڭنان استام ادامدى جۇمىسقا قابىلداغان، مۇنىڭ نىشىندە وڭ- نۇستىك شىنجياڭداعى 4 ايماق - وبلىستا 70 مىڭنان استام ادامدى جۇمىسقا ورنالاستىرعان؛ بۇكىل رايونىمىزدا 100 مىڭنان استام وتباسى نان جابۇ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارلىپ، بايدى. ”توعىسبا- لى” دامۇ ۇستىندەگى نان كاسىپ سالاسى بىرىتىندەپ بۇقارانىڭ تۇرمىسىدە مەن تىمىز جاناسقان، كىرىستى ارتىتىرۇعا جەنەكتەسۇ ونىمىدىلىگى كورنەكتى بولغان ەرى كاسىپ سالاسىنا اينالۇدا.

ەكران اۋىس - كۇيىسى ارقىلى كوپىشە-

لىكىنىڭ شىنجياڭدى اناعۇرلىم جان - جاقىتى، شىكەرلەي تۇسۇنەنە مۇمكىنە- دىك جاساۋدى ۇمت ەتەمىز .

تۇركيا رەسىۋبلىكالىق خالىق پارتيبا- سىنىڭ پارلامەنت مۇشەسى يۇكسەل شىنجياڭعا كوپ رەت ساپارلاي كەلىپ، شىنجياڭنىڭ جاراتلىستىق كورىنىسى مەن شۇغىلالى مادەنىيەتسە قاتتى سۇيىمە- گەن ەدى. ول بىلاي دەدى: قازىر دۇنيە جۇزىندەگى كوپتەگەن ەلدەر قوغام ورنىقتىلىمەن جەبەۋگە قۇلىشۇىدا، شىنجياڭدا 5 جىلداي زورلىقتى كۇش لاڭكەستىك دەلوسى تۇلمايدى، بۇل كەرەمەت تابىس. ”مەن قاشاندا شىنجياڭنىڭ جاقسى جەر ەكەندىگىىنە سەنمەن، كوپىشلىك وسىندا كەلسە بول- ماعى، شىنجياڭنىڭ تاماشا ەكەندىگىن ەوز كوزدەرىمەن كورىپ كۇا بولا الادى”، - دەدى بۇكسەل.

اۋىس - كۇيىسى ماچىلىسىنىدە «شىنجياڭ جاقسى جىەر» ۇگىت فىلىمى جانە شىنجياڭنىڭ اۋىل شارۋاشلىق ونىمىدەرىنەن قۇانىشىپەن مول ۇنىم ىلىد- مانى بەينەلەنگەن قىسقا بەينەجازبالار قو- يىلدى. شىنجياڭ ەسلام ەدىنى قوعامە- نىڭ باىستىعى، شىنجياڭ ەسلام ەدىنى شۇەيۋانىنىڭ باىستىعى ابدۇرىقىپ ەنو- مۇرنىياز شىنجياڭنىڭ ەدىنى سەنىم ەرىكىنە دىگىن قورعاۋ جاعدايىن بايانىدادى. سول جەردە بەينەبايلانستقا شىعۇ ارقىلى ەپايد- زاۋات اۋدانسىنداى بۇرىنغى تارىبەلەۋ - باۋلۇ ورتالىمىنان وقۇ تاۋىسقان تارىبە- لەنۇشى، اىقناۋ اۋدانى ۇجىمە اۋىلىنىداى قىستاق تۇرىندار كومىتەتىنىڭ مەڭگەرۋ- شىسى، شىنجياڭ شىفان داشۇەسىنىڭ وقتۇشىسى قاتارلىلار بەينە ەكران ماجىد- لىسىنىدە وزدەرىنىڭ باستان كەشكەندە- رىن، سونداي - اق شىنجياڭنىڭ مەڭجەك- پەن جۇمىستاندىرىۋنىىڭ، از ۇلت دارىندىد- لارىن باۋلۇنىنىڭ قازىرگى جاعدايىن با- يانداپ، ماچىلىسكە قاتناسۇششارعا شىنجياڭنىڭ شىنايى بەت - بەينەسىن سە- زىندىردى.

اۋتونومىيالى رايوندىق خالىق قۇ- رىلتايى تۇراقتى كومىتەتىنىڭ ورنىباسار مەڭگەرۋشىسى لى شۇەجۇن، اۋتونومىيا- لى رايوندىق خالىق ۇكىمەتىنىڭ اچىا- رات مالەمدەمەشلىەرى شۇي گۇيشياڭ، لىيجان انايات قانىستى سۇرلاۋارعا جاۋاپ بەردى.